

СЕЛЕКЦІЯ ТА НАСІННИЦТВО ГЕТЕРОЗИСНИХ ГІБРИДІВ

Кафедра агрономії

Факультет агротехнологій та економіки

<i>Лектор</i>	к.с.г.н. Буняк О.І.
<i>Семестр</i>	8
<i>Освітній ступінь</i>	Бакалавр
<i>Кількість кредитів ЄКТС</i>	5
<i>Форма контролю</i>	екзамен
<i>Аудиторні години</i>	60 (30 год. лекційних, 30 год. практичних)

Загальний опис дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни є формування в студентів знань та умінь з наукових основ селекції та насінництва гетерозисних гібридів польових культур.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- суть гетерозису та фактори, що його обумовлюють, типи гетерозису та способи його вимірювання;
- основні завдання селекції польових культур на гетерозис, загальну схему селекції гетерозисних гібридів, основні етапи селекційної роботи, їх суть;
- практичне використання ефекту міжлінійної гетерозису в селекції кукурудзи, соняшника, цукрового буряка, сорго;
- виробництво гібридного насіння на основі генної чоловічої стерильності і ЦЧС, самостерильності;
- особливості насінництва гетерозисних гібридів польових культур;
- використання міжсортового гетерозису в селекції польових культур; основні етапи селекційної роботи, їх суть, методи селекції.

Після вивчення дисципліни студент повинен **уміти**:

- розробляти моделі гібридів польових культур та складати схеми селекції гетерозисних гібридів різних типів;
- розробляти моделі синтетичних сортів польових культур;
- визначати обсяги робіт у селекційних розсадниках, їх площі;
- розміщувати селекційні посіви в полях селекційно-насінницьких сівозмін;
- визначати комбінаційну здатність інбредних ліній, селекційних номерів, сортів;
- здійснювати закладання полікросних полів; - здійснювати обґрунтований підбір гібридів та сортів-синтетиків для господарств певних ґрунтово-кліматичних зон України;
- оцінювати селекційний матеріал за основними господарськими ознаками;
- закладати ділянки гібридизації при виробництві гібридного насіння гетерозисних гібридів різних типів;
- розраховувати потребу в насінні та насінницьких площах для господарств району, області;
- проводити польову та комірну апробацію, польові обстеження сортових посівів, здійснювати ґрунтконтроль;
- забезпечувати внутрішньогосподарський насінневий контроль на всіх етапах виробництва гібридного насіння;
- оформляти відповідні документи на гібридне та сортове насіння.

вміти:

- проводити гібридизацію та добір різними методами, вирощувати насінницькі посіви, проводити видові та сортові прочистки, складати план сортозміни та сортооновлення в залежності від типів ґрунтів та розрахунків норм внесення органічних та мінеральних добрив, визначати сорти та гібриди основних с.-г. культур, попереджувати біологічне та механічне засмічення сортів та гібридів, проводити розрахунки потреб в насінні, грошових затрат на їх придбання, оформляти документи на сортове та гібридне насіння, правильно зберігати та використовувати це насіння

Тема лекцій:

1. Використання ефекту гетерозису в селекції рослин.
2. Використання інбридингу в селекції культурних рослин.
3. Чоловіча стерильність та її використання в селекції та насінництві польових культур.
4. Міжсортний гетерозис у селекції рослин та його використання на практиці.
5. Селекція гетерозисних гібридів кукурудзи.
6. Селекція гетерозисних гібридів соняшника.
7. Селекція гетерозисних гібридів цукрового буряка.
8. Селекція гетерозисних гібридів сорго.

Тема занять:

(семінарських, практичних)

1. Сучасна організація селекційно-насінницької роботи в Україні.
2. Типи гібридів у виробництві. Визначення та прогнозування ефекту гетерозису.
3. Основні методи створення та покращення самозапильних ліній.
4. Оцінка самозапильних ліній за ЗКЗ і СКЗ.
5. Розрахунок обсягів робіт, площ селекційних та насінневих розсадників, потреби в насінні кукурудзи.
6. Розрахунок обсягів робіт, площ селекційних та насінневих розсадників, потреби в насінні цукрових буряків.
7. Методика інспектування насінневих посівів кукурудзи і сорго.
8. Сортові ознаки та особливості інспектування насінневих посівів соняшника.
9. Сортові ознаки та особливості інспектування насінневих посівів цукрових буряків.
10. Документування насіннєвого матеріалу.